

Handreiking Burgerschapsvorming in het kader van de Wet op de Jeugdverblijven

Aanleiding

Op grond van artikel 3 lid 1 onder g Wet op de Jeugdverblijven, moeten jeugdverblijven in hun kwaliteitskader een paragraaf opnemen over het pedagogisch beleid en het pedagogisch klimaat. Daarin moet onder andere een beschrijving worden gegeven van de wijze waarop het jeugdverblijf invulling zal geven aan burgerschapsvorming. Volgens de aan de Wet toegevoegde Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) is dit zowel vastgelegd met het oog op het pedagogisch klimaat als op het bevorderen van de veiligheid en de ontwikkelingsmogelijkheden van de minderjarigen.

Burgerschap is pas na behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer als onderwerp toegevoegd aan het kwaliteitskader. Anders dan over de onderdelen van het kwaliteits- en toetsingskader die al vóór die behandeling waren vastgesteld, is burgerschap(svorming) in het gezamenlijke vrijwillige traject dat vooraf ging aan de wet niet inhoudelijk aan de orde geweest. Ideevorming en afstemming over verschillende aspecten - waaronder definitie en toetsing - vormde voor de jeugdverblijven die zijn aangesloten bij de brancheorganisatie ECN een belangrijke reden om het thema alsnog in gezamenlijkheid met de betrokken partners ter hand te nemen.

In verschillende sessies van een daartoe in het leven geroepen werkgroep, is gekomen tot onderstaande Handreiking. Deze werkgroep werd bemenst door vertegenwoordigers van de ECN, diverse gemeenten, de ministeries van SZW en VWS, GGD/GHOR Nederland en een procesbegeleider.

Handreiking

Om te bevorderen dat minderjarigen participeren in de pluriforme samenleving en om kunnen gaan met de verschillen in de samenleving, wordt van jeugdverblijven een positieve bijdrage aan burgerschapsvorming verwacht. Hiermee wordt bedoeld op het bieden van ondersteuning aan minderjarigen ten aanzien van basiskennis, vaardigheden en houding die nodig zijn om als kritisch denkende burger een actieve rol te kunnen spelen in de democratische samenleving.

Jeugdverblijven dienen in hun kwaliteitskader een paragraaf op te nemen over het pedagogisch beleid en het pedagogisch klimaat. Daarin moet onder andere een beschrijving worden gegeven van de wijze waarop jeugdverblijven vanuit hun visie en missie invulling geven aan burgerschapsvorming. In de aan de wet toegevoegde Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) wordt de paragraaf over het pedagogisch beleid en het pedagogisch klimaat geconcretiseerd in een pedagogisch beleidsplan. Dat pedagogisch beleidsplan van jeugdverblijven bevat in duidelijke en

observeerbare termen ten minste een beschrijving van hoe de voor het jeugdverblijf kenmerkende visie op burgerschapsvorming in de praktijk vorm krijgt. Het pedagogisch beleidsplan maakt onderdeel uit van de jaarlijkse toetsing door de GGD.

Tijdens het reguliere contact tussen gemeenten en jeugdverblijven is (eventueel naar aanleiding van de beoordeling van de GGD) burgerschap een gespreksonderwerp. In dat gesprek kan de gemeente aan het jeugdverblijf voorstellen doen voor het opnemen van activiteiten of projecten in te pedagogisch beleidsplan die aansluiten bij lokale (burgerschaps)thema's. In onderling overleg wordt gekeken naar de haalbaarheid. Hiermee wordt eveneens de interactie tussen gemeenten en jeugdverblijven in de geest van de wet verder bevorderd en bestendigd.

De activiteiten en projecten in het kader van burgerschapsvorming zijn gericht op het participeren en het omgaan met verschillen in de pluriforme, multiculturele samenleving en schenken bijvoorbeeld aandacht aan het:

- bevorderen van maatschappelijke (en politieke) participatie;
- onderhouden en uitbreiden van het contactennetwerk in het werkgebied;
- versterken van de sociale samenhang in de buurt, met name door het bevorderen van onderling begrip en het vergroten van inzicht in elkaars normen, waarden, gebruiken en geloofsovertuigingen;
- behandelen van maatschappelijke vraagstukken;
- ondersteunen bij het ontwikkelen van een evenwichtige identiteit;
- ondersteunen bij het ontdekken, ontwikkelen en benutten van persoonlijke talenten.